

Nr 205.

Av herr **Hagård**, om viss ändring i förordningen om erkända arbetslöshetskassor.

Enligt 28 § första stycket i kungl. förordningen den 15 juni 1931 (nr 264) om erkända arbetslöshetskassor skall av sådan kassas styrelse tillsynsmyndigheten efter förslag av kassan utse en ledamot jämte suppleant för honom. Tillsynsmyndigheten skall jämväl utse en av kassans revisorer jämte suppleant för denne.

Under förarbetena till nu ifrågavarande författning yttrade socialstyrelsen över det då föreliggande och med nu gällande förordning i denna del överensstämmande förslaget, att tillsynsmyndigheten vid val av styrelseledamot borde frigöras från beroende av något av kassan uppgjort förslag. Liknande synpunkter framhöllos av överståthållarämbetet och länsstyrelsen i Norrbottens län samt svenska arbetsgivareföreningen. Departementschefen framhöll i anledning därav att tillsynsmyndigheten icke komme att vara bunden av att välja inom det av kassan uppgjorda förslaget utan hade full frihet att utse annan person, om så ansåges lämpligt (prop. nr 209/1933 sid. 167).

Departementschefens ståndpunkt i fråga om ordningen för tillsättandet av tillsynsmyndighetens representant i arbetslöshetskassas styrelse förefaller icke hava varit så synnerligen välgrundad. Att märka är att i tidigare förslag till arbetslöshetsförsäkring en bestämmelse funnits upptagen om att den av tillsynsmyndigheten utsedda styrelseledamoten skulle vara ordförande i styrelsen samt hava vetorätt emot besluten. Med den minskning av ledamotens inflytande på styrelsens beslut som, formellt sett, den nu gällande ordningen uppenbarligen medför i förhållande till berörda förslag, har det givetvis icke varit meningen att i realiteten gå ifrån den synpunkten att tillsynsmyndighetens representant alltid bör låta sig angeläget vara att med kraft tillvarataga det allmännas synpunkter och städse bör känna sig företräda tillsynsmyndigheten. Han bör utöva en sträng kontroll över att kassans styrelse noga följer vederbörande författningar och att slöseri med allmänna medel icke förekommer. Vid sådant förhållande ter det sig onekligen mycket egendomligt att den styrelse, vars verksamhet skall kontrolleras, skall äga upprätta förslag vid val av kontrollanten.

Visserligen är tillsynsmyndigheten icke bunden av det av kassan framlagda förslaget utan äger gå utanför detsamma, då det gäller att tillsätta myndighetens representant i styrelsen. Emellertid är det uppenbart, att ett

sådant avsteg från kassans förslag lätteligen tolkas som en prickning av den föreslagne och att tillsynsmyndigheten därför icke utan synnerligen starka skäl avviker från förslaget. Redan härigenom blir myndigheten i viss mån bunden, vilket får anses vara synnerligen olämpligt. Man kan i detta sammanhang icke heller underlåta att konstatera, att tillsättandet av tillsynsmyndighetens representanter i de olika kassorna hittills har ett markant drag av ensidighet i avseende å personvalet. Det är uppenbart att styrelsernas egna förslag fått utöva ett avgörande inflytande i detta sammanhang.

I statsverkspropositionen till innevarande års riksdag har Kungl. Maj:t bebådadt vissa förslag i fråga om revisionen av arbetslöshetskassornas verksamhet. Man anser att denna revision bör centraliseras till socialstyrelsen och alltså det hittillsvarande systemet — enligt vilket socialstyrelsen för varje kassa utser en revisor vilken för sitt arbete erhåller ersättning från förslagsanslaget till bidrag till erkända arbetslöshetskassor — bör upphöra. Denna anmärkningsvärda åtgärd torde vara fullkomligt berättigad med hänsyn till den erfarenhet man haft av kassornas hittillsvarande verksamhet. När statsverket i så stor omfattning som här är i fråga ekonomiskt bidrager till en betydelsefull och gagnande verksamhet för hjälp till självhjälp, ligger det vikt uppå, att erforderliga garantier föreligga för att verksamheten bedrivs i överensstämmelse med vad som varit avsett. Emellertid kan det ifrågasättas, om det härvidlag är till fyllest med den centrala revisionen. Kassornas styrelser hava allt under sin verksamhet ständigt fatta ståndpunkt till frågor, i vilka det allmänna har ett betydande intresse utav att handläggningen sker i enlighet med författningen och dess anda, och i sådant hänseende torde en centraliserad revision näppeligen kunna utöva tillräckligt inflytande. I stället är det av vikt att tillsynsmyndighetens representant i kassans styrelse får en sådan ställning, att han med betryggande självständighet kan företräda det allmännas synpunkter.

Det nu anförda ger anledning att sätta i fråga huruvida icke den av departementschefen ifrågasatta skärpningen av revisionskontrollen bör kompletteras på så sätt, att tillsynsmyndigheten erhåller friare ställning än för närvarande vid valet av representant i arbetslöshetskassans styrelse. En ändring i sådant syfte torde kunna företagas i samband med det av departementschefen i annat sammanhang bebådade förslaget till denna riksdag om vissa ändringar i förordningen om erkända arbetslöshetskassor m. m.

På grund av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte för sin del besluta sådan ändring i 28 § första stycket kungl. förordningen den 15 juni 1934 (nr 264) om erkända arbetslöshetskassor att orden »... efter förslag av kassan ...» måtte utgå därur.

Stockholm den 23 januari 1943.

Alarik Hagård.